

D.1

ZASADY PRACY NA PASMACH PRZEZNACZONYCH DLA RADIOKOMUNIKACYJNEJ SŁUŻBY AMATORSKIEJ

W pozwoleniach radiowych istnieje zapis: "Posiadacz pozwolenia obowiązany jest do ścisłego przestrzegania przepisów obowiązujących w radiokomunikacyjnej służbie amatorskiej". Celem objaśnienia co się kryje pod tym zapisem poniżej podaję wykładnię tego zapisu w oparciu o Regulamin Radiokomunikacyjny, oraz rekomendacje IARU.

Wszyscy posiadacze pozwolenia radiowego, na używanie radiowego urządzenia nadawczego w służbie radiokomunikacji amatorskiej (SA), pozwolenie uzyskiwali na podstawie egzaminu i świadectwa uzdolnienia. Założyć więc można, że każdy posiadacz pozwolenia SA, potocznie nazywany krótkofalowcem, zna przepisy obowiązujące w służbie radiokomunikacji amatorskiej. Ponieważ jednak pamięć jest ulotna, a także podczas szkolenia nie wszystkie tematy były dostatecznie wyjaśnione i wobec występujących zmian w przepisach, zachodzi potrzeba okresowego przypominania społeczności krótkofalarskiej aktualnych zasad pracy na radiostacji amatorskiej.

1. Służba Amatorska (SA) i Służba Amatorska Satelitarna są określone przez ITU i wymienione w Regulaminie Radiokomunikacyjnym (RR). Ponieważ Prezydent ratyfikował ten dokument, to ma on zastosowanie także w Polsce.
2. Regulamin Radiokomunikacyjny **w sposób szczególny wyróżnia SA**, a mianowicie:
 - stawia wymaganie uzyskania odpowiednich kwalifikacji, potwierdzonych świadectwem uzdolnienia
 - przeznaczają pasma (alokacja) dla służby amatorskiej
 - nakazuje podawanie znaku identyfikacyjnego stacji w krótkich odstępach czasu
 - określa ograniczenia treści informacji przekazywanych przez stację amatorską (nie handlowe, polityczne, religijne i nie w imieniu osób trzecich)
 - określa postępowanie w przypadku zakłóceń
 - w przypadku stacji bez operatora przy niej (stacje bezobsługowe jak przemienniki naziemne, transpondery satelitarne) wymagane jest określenie dokładnej częstotliwości takiej stacji i zapewnienie możliwości wyłączenia przez operatora odpowiedzialnego w przypadku wprowadzania zakłóceń, lub na polecenie Administracji.
3. Wspomniany RR daje Służbie Amatorskiej **szczególne prawa**, których nie mają inne służby:
 - po uzyskaniu pozwolenia, prawo do nadawania w wyznaczonych pasmach amatorskich (a nie tak jak w innych służbach na określonej częstotliwości lub kanałach)
 - prawo do stosowania różnych technik (modów) łączności, w tym do prowadzenia nowatorskich eksperymentów, z jedynym ograniczeniem – nie stosowania ukrytego kodowania.
 - prawo do konstruowania własnych urządzeń nadawczo-odbiorczych, bez konieczności homologacji i prawo do przeprowadzania eksperymentów technicznych i propagacyjnych.
4. RR nie reguluje spraw porządkowych w pasmach amatorskich. Wynika z tego że dla uniknięcia totalnego chaosu i dowolności w korzystaniu z przyznanego pasma konieczne jest **samookreślenie się Służby Amatorskiej**. W związku z tym społeczność radioamatorska skonsolidowała się i utworzyła w 1925r. Międzynarodową Unię Radioamatorską (IARU). Ponieważ ITU wyróżnia 3 strefy geograficzne, przyznając SA w tych strefach różne pasma, IARU podzieliło się także na 3 Regiony. Europa z Afryką i częścią Azji są w Regionie I IARU.
5. Członkami IARU są wiodące krajowe organizacje radioamatorskie (po jednej). Podczas międzynarodowych Konferencji w poszczególnych Regionach IARU wypracowywane są zalecenia (rekomendacje) porządkujące sposób korzystania z przyznanego pasma amatorskiego. Podstawowymi dokumentami są tzw. **band-plany KF i UKF** oraz szereg innych ustaleń dotyczących spraw operatorskich i technicznych. Zalecenia (rekomendacje) IARU nie mają mocy prawnej, lecz organizacje członkowskie (w Polsce PZK) powinny zadbać o to aby były one, w interesie całej SA, przestrzegane nie tylko przez członków organizacji członkowskiej IARU. Wynika to z deklaracji danej organizacji o przystąpieniu do IARU.
6. Administracje państwowe są suwerenne. Pozwala to im na odmienne od założeń RR ustalanie warunków dla SA. Tak więc Administracja, u nas Ministerstwo Transportu / UKE może przyznać dodatkowe pasma (u nas 50MHz), lub ustalić własne wymagania na świadectwo uzdolnienia, określić dodatkowe wymagania, lub ograniczyć prawo do korzystania z określonych pasm lub technik.
7. UKE, nadzoruje przestrzeganie wymagań ITU, a w szczególności nie wychodzenie w pracy poza pasmo amatorskie, treść korespondencji, wywoływanie zakłóceń. Natomiast UKE nie określa i nie ingeruje na temat sposobu wykorzystywania przez SA poszczególnych częstotliwości w ramach przyznanego pasma. Zadanie to spoczywa na Polskim Związku Krótkofalowców (PZK), który jest jedynym przedstawicielem Służby Amatorskiej w Polsce w stosunku do Administracji i do IARU

8. Według danych z UKE ważnych pozwoleń jest ponad 12 tysięcy. Członków PZK jest około 3000, co stanowi około 25%. Dawniej istniał obowiązek przynależenia wszystkich krótkofalowców do PZK, zaś PZK było finansowane przez Ministerstwo Łączności. Pozwalało to na administracyjne oddziaływanie na krótkofalowców naruszających zasady etyki krótkofalarskiej "Ham spirit", a także nie przestrzegających band-planów ustalonych przez IARU. Obecnie sytuacja jest odmienna i dlatego konieczne jest **świadome zdyscyplinowanie wszystkich nadawców** (krótkofalowych i UKF-owych), niezależnie od przynależności do PZK. W przeciwnym przypadku niemożliwa będzie praca wycynowa na pasmach.
9. Podstawowymi dokumentami do których dostosować się powinien każdy nadawca są:
 - Band-plan IARU Region 1 opublikowany w dokumentach IARU:
 - KF Manager Handbook oraz VHF Manager Handbook, z przypisami
 - Kodeks pracy operatora w paśmie 50MHz, mający zastosowanie także i do innych pasm.
 Poniżej podane będą najważniejsze ustalenia, mające charakter uniwersalny, ale nie zawsze znane i przestrzegane przez nadawców.
10. Częstotliwość wywoławcza (calling frequency / center of activity)
 Jest to szczególna częstotliwość na której rozpoczyna się przypadkową (random) łączność (wywołanie CQ) i niezwłocznie przechodzi do pracy na częstotliwości roboczej. Na wyższych pasmach, w miejsce częstotliwości wywoławczych, ustalone są częstotliwości aktywności, jednak bez obowiązku ich opuszczania po nawiązaniu łączności. (Patrz załącznik nr 1)
11. Stacja wołająca na częstotliwości wywoławczej powinna podawać częstotliwość na której będzie słuchać
 - przy wywołaniu CW stosuje się podawanie np. UP5, co oznacza, że słucha się na częstotliwości wyższej o 5 kHz, lub podaje końcówkę częstotliwości pracy.
 - przy wywołaniu FSK441 na 144.370 podaje CQ383, co oznacza, że słucha na 144.383
 - przy wywołaniu CW MS na 144.100 podaje się np. CQ105 co oznacza słuchanie i zamiar prowadzenia łączności na częstotliwości 144.105MHz.
 Podobne zasady należy stosować także przy innych częstotliwościach wywoławczych podanych w p. 10.
12. W Handbook IARU Region 1, w dokumencie 5.03 zawarty jest "**Kodeks pracy operatora w paśmie 50MHz**". Do najważniejszych ustaleń należą:
 - W segmencie **50.100 do 50.130MHz** nie należy prowadzić łączności lokalnych, gdyż jest to segment przewidziany dla łączności międzykontynentalnych
 - Prawdziwy DX-man z pasma 50MHz poświęca 5% czasu na nadawanie, zaś 95% czasu na słuchanie.
 - 50.110 MHz jest to częstotliwość wywoławcza dla łączności międzykontynentalnych. W żadnym przypadku nie zajmuj jej dla łączności kontynentalnych (Europa) nawet na jedną minutę. Ponieważ podstawą pracy DX w paśmie 50MHz jest słuchanie, dlatego dwukrotnie pomyśl zanim zaczniesz wołać na 50.110MHz. Lecz rzadkie CQ jest potrzebne, gdyż może nieoczekiwanie ujawnić wystąpienie otwarć międzykontynentalnych. Zapobiega to przypadkom nie wykrywania otwarć.
 - Jeśli stacja DX-owa pracuje w tłoku (pile-up) to zaleca się stosowanie pracy z rozstawieniem częstotliwości (split) podobnie jak na pasmach KF jednak nie większe niż 10 kHz.
 - Należy unikać powtarzania łączności ze stacją DX.
 - Należy zwracać uwagę na wywoływanie zakłóceń - nie przesterowywać nadajnika, stosować minimum koniecznej mocy.
13. Sposób oddziaływania
 Ponieważ jest pewna grupa "niepokornych" nie tylko spod znaku SP, którzy nie przestrzegają ww. ustaleń zachodzi, w interesie ogółu, konieczność reagowania na nieprawidłowe zachowania. Są to w pierwszym rzędzie działania wychowawcze:
 - w stosunku do członków PZK przeprowadzanie rozmów wyjaśniających w klubach, oddziałach, na zjazdach.
 - w stosunku do nieczłonków PZK – nawiązywanie z nimi kontaktu (pozyskanie adresu) i prowadzenie także rozmów wyjaśniających
 - jeśli rozmowy takie nie dają skutku to stosowanie sankcji w postaci:
 - bojkotowania – nie nawiązywanie z nimi łączności
 - wnioskowania o dyskwalifikację w zawodach w których naruszane były ww. zasady
 - oficjalne występowanie PZK do organizacji SA innych krajów z protestami.
 - w przypadkach uporczywych naruszeń ww. zasad występowanie do koordynatora PZK w IARUMS, kol. Jerzego Gierszewskiego SP3DBD z wnioskiem o interwencję na szczeblu IARU
 - wnioskowanie przez PZK do UKE o czasowe zawieszenie lub cofnięcie pozwolenia stacji nagminnie nie przestrzegającej przepisów obowiązujących w służbie amatorskiej.

UKF Manager PZK
 Zdzisław, SP6LB
 Jelenia Góra 26.11.2007

Załącznik nr 1

Częstotliwości wywoławcze i centra aktywności:

50.110 MHz wywoławcza **tylko dla łączności międzykontynentalnych** (poza Europą).
50.270 MHz wywoławcza dla FSK441
51.510 MHz wywoławcza dla FM
144.050 MHz wywoławcza CW
144.100 MHz wywoławcza CW MS
144.300 MHz wywoławcza SSB
144.370 MHz wywoławcza dla FSK441
144.500 MHz wywoławcza SSTV
144.600 MHz wywoławcza RTTY
144.700 MHz wywoławcza FAX
145.500 MHz wywoławcza FM (mobil)
432.050 MHz centrum aktywności CW
432.088 MHz centrum aktywności PSK31
432.200 MHz centrum aktywności SSB
432.370 MHz wywoławcza FSK441
433.500 MHz wywoławcza FM (mobil)
1296.138 MHz centrum aktywności PSK31
1296.200 MHz centrum aktywności wąskopasmowej (SSB)
1297.500 MHz centrum aktywności FM
2320.138 MHz centrum aktywności PSK31
2320.200 MHz centrum aktywności SSB
3400.100 MHz centrum aktywności
5668.200 MHz centrum aktywności wąskopasmowej
5760.200 MHz centrum aktywności wąskopasmowej
10.3682 GHz centrum aktywności wąskopasmowej
24.0482 GHz centrum aktywności wąskopasmowej
47.0882 GHz centrum aktywności wąskopasmowej
75.9762 GHz centrum aktywności wąskopasmowej
76.0322 GHz centrum aktywności wąskopasmowej